

Załącznik do Uchwały Nr LII/411/2024
Rady Gminy Bełżec z dnia 21.03.2024 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA

RODZINY GMINY BEŁŻEC

NA LATA 2024-2026

Wstęp

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w poprzednich latach w Gminie Belżec.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i bardzo znaczącym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny związany z niewydolnością wychowawczą, zanikaniem poczucia bezpieczeństwa, narastaniem konfliktów powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując przy tym siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie działań interdyscyplinarnych, tj.:

- a) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego otoczenia,
- b) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich występowaniem,
- c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- d) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- e) dążenie do integracji i reintegracji rodziny,
- f) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej

spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bełżec na lata 2024-2028 przyjętą Uchwałą Nr XLIX/383/2023 Rady Gminy Bełżec z dnia 28 grudnia 2023r.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

1. Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych. Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w

sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Podstawa prawna Programu

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bełżec na lata 2024-2028.

3. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełżcu

W 2023 roku z różnych form świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełżcu skorzystało łącznie 50 środowisk, tj. 105 osób w rodzinach. Liczba ludności gminy Bełżec na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiła **3218** osób w tym **1595** kobiet i **1623** mężczyzn. Osoby korzystające z pomocy GOPS stanowią 3,3 % ludności gminy. Najczęstszym powodem do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, a także bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z uwagi na wiejski charakter gminy oraz ubogą infrastrukturę osoby w wieku produkcyjnym nie mają szans na zdobycie zatrudnienia na terenie gminy. Większość mieszkańców dojeżdża do pracy poza teren gminy. Część dzieci z rodzin będących pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełżcu objętych jest dożywianiem w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023. W roku 2023 programem objęto 17 dzieci z 9 rodzin.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Wtedy ośrodek pomocy prowadzi pracę socjalną z rodziną tych dzieci pod kątem powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Z analizy sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że zmniejszyła się liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu

funkcji opiekuńczo – wychowawczych w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Rodziny te wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej. W Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny współpracujący z rodzinami, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela nr 1. Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny.

2022 rok			2023 rok		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
7	31	15	4	19	11

Źródło: dane własne GOPS

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

- jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu,
- występuje problemem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
- jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
- jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna),
- występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Podjmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, które prowadzą do niedostosowania społecznego. Pracownicy socjalni i asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełczu w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz bezrobocia dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest ważną „instytucją” w systemie wychowawczym i spełnia następujące funkcje:

- opiekuńczą (zapewnienie bytu materialnego, zdrowia);
- emocjonalną (zaspokojenie potrzeby bliskości kontaktów, serdeczności, kształtowanie cech charakteru i umiejętności współżycia społecznego);
- kształcącą (rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności i nawyków pracy);
- aktywizacji twórczej (rozbudzanie zainteresowań, pobudzanie do samokształcenia i samodoskonalenia się).

Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągły pośpiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również zatracą się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom. Dużą rolę odgrywa wszechobecny konsumpcjonizm.

Pracownicy socjalni jak i również asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełżcu w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełżcu na rzecz takich rodzin podejmuje następujące działania:

- a) prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania;
- b) udziela rodzinom przewyciężającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia w postaci asystenta rodziny;
- c) udziela pomocy finansowej;
- d) organizuje dożywianie;
- e) podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkjom rodziny i patologiom społecznym;
- f) wspiera, realizuje programy profilaktyczne na terenie szkół.

Tabela nr 2. Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bełżcu

Powody przyznania pomocy	Rok 2022		Rok 2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	16	35	17	29
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	2	9	1	5
Sieroctwo	0	0	1	6
Bezrobocie	21	57	21	50
Bezdomność	1	1	1	1
Niepełnosprawność	17	35	19	34
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Alkoholizm	0	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	9	21	24	43
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	7	27	7	31
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	2	0	0

Zródło: dane własne GOPS na podstawie MRIPS-03

Budżety domowe rodzin w dużej mierze zasilają świadczenia wychowawcze wypłacane na każde dziecko w rodzinie. Zgodnie z zapisami ustawowymi wysokość tych świadczeń nie jest uwzględniana w dochodzie rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej. Dla dzieci z rodzin ubogich realizowany jest program wsparcia

stypendialnego – w roku 2023 wsparciem objęto 22 uczniów na kwotę 39162, 42 zł.

Tabela nr 5. Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

L.p.	Rodzaj Świadczenia	2022	2023
		kwota	kwota
1.	Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków	394 188	362 833
2.	Zasiłki pielęgnacyjne	181 737	185 407
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	506 160	672 929
4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	36 580	43 400
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	20000	15000

Źródło: dane własne GOPS

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat wypłacane są świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego na podstawie przepisów „Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”. W 2022 r. do świadczeń uprawnionych było 13 rodzin – wypłacono świadczenia na kwotę 117 083 zł. Natomiast w 2023 r. wypłacono świadczenia dla 11 rodzin w łącznej kwocie 102 008 zł.

Kolejny program kierowany do rodzin, to Karta Dużej Rodziny, który polega na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe podległe ministerstwom oraz podmioty prywatne na podst. pisemnej umowy z Ministerstwem Pracy.

4. Adresaci Programu

- Rodziny z terenu gminy Bełżec ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym jak i również rodzin, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego

życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

- Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym.
- Instytucje oraz zatrudnieni w nich pracownicy działający na rzecz rodzin (jako beneficjenci pośredni).

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

6. Analiza SWOT - wsparcie rodziny

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Bełżec

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych • powołany Zespół Interdyscyplinarny • działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • baza instytucji wspierających rodzinę	<ul style="list-style-type: none"> • bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie • niski poziom świadomego rodzicielstwa • utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodziny) • wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży

<ul style="list-style-type: none"> • doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny • wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży • zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych organizacji pozarządowych działających na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela • brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej • ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów • wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
<p style="text-align: center;">Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej • edukacja rodziców • wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację badań • rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym 	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów • wzrost kosztów utrzymania rodzin • zatrudnienie daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności • wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc • uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu • zanik więzi i tradycji rodzinnych • rozpad związków • zaniedbania emocjonalne dziecka • negatywne wzorce zachowań społecznych

7. Cele Programu

Celem głównym jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Cele szczegółowe:

- wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny;

8. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełżcu przy współpracy:

- Pracowników socjalnych
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- Policji
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego
- Placówki oświatowej, kulturalnej i służby zdrowia

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

9. Realizacja Zadań w Zakresie Programu

Wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

L.p	Zadania	Realizatorzy	Termin realizacji
1	Kierowanie asystenta rodziny do pracy z	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2024-2026

	rodzinami, przygotowanie planu pracy, realizacja zadań		
2	Zapewnienie świadczeń pomocy społecznej rodzinom znajdującym się w trudnych warunkach socjalnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2024-2026
3	Objęcie dożywianiem dzieci wymagających tej formy pomocy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bełzcu	2024-2026
4	Objęcie pomocą w formie stypendiów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2024-2026

	szkolnych		
5	Współpraca z instytucjami spoza gminy, zajmującymi się pomocą rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Sąd Rejonowy,	2024-2026
6	Współfinansowanie pobytu dzieci skierowanych do pieczy zastępczej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	2024-2026
7	Praca socjalna prowadzona z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bełzcu	2024-2026

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych

L.p	Zadania	Realizatorzy	Termin realizacji
1	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych	2024-2026
2	Podjęcie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia dzieci	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja	2024-2026
3	Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej	Gmina Bełżec	2024-2026
4	Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2024-2026

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny

L.p	Zadania	Realizatorzy	Termin realizacji
1	Wsparcie rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego	Gmina Bełżec Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2024-2026

2	Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2024-2026
3	Przystępowanie do rządowych programów wspierania rodziny	Gmina Bełzec Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	2024-2026
4	Zapewnienie środków na realizację zadania dotyczącego wspierania rodziny na terenie Gminy Bełzec	Gmina Bełzec Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2024-2026

10. Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej,

- poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024- 2026

- Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku.
- Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania może uniemożliwić w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji. Należy mieć świadomość, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg nowych zadań nie zabezpieczając środków finansowych na ich realizację.

11. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełżcu. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedkładane będzie Radzie Gminy Bełżec przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

12. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 -2026 mogą być środki finansowe pochodzące:

- z budżetu gminy,
- z budżetu państwa,
- ze środków unijnych,

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Bełzec na lata 2024 - 2026 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

